



వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ



110 -యుద్ధకాండ దశోత్తరశతతమః సర్గః

|| రావణైకశతశిరశ్చేదనమ్ ||

తౌ తదా యుధ్యమానౌ తు సమరే రామరావణౌ |
దదృశుః సర్వభూతాని విస్మితేనాంతరాత్మనా || 1 ||

అర్థయంతౌ తు సమరే తయోస్తౌ స్యందనోత్తమౌ |
పరస్పరమభిక్రుద్ధౌ పరస్పరమభిద్రుతౌ || 2 ||

పరస్పరవధే యుక్తౌ ఘోరరూపౌ బభూవతుః |
మండలాని చ వీథిశ్చ గతప్రత్యాగతాని చ || 3 ||

దర్శయంతౌ బహువిధాం సూతసారధ్యజాం గతిమ్ |
అర్థయన్త్రావణం రామౌ రాఘవం చాపి రావణః || 4 ||

గతివేగం సమాపన్నౌ ప్రవర్తననివర్తనే |
క్లిపతోః శరజాలాని తయోస్తౌ స్యందనోత్తమౌ || 5 ||

చేరతుః సంయుగమహీం సాసారౌ జలదౌ యథా |
దర్శయిత్వా తథా తౌ తు గతిం బహువిధాం రణే || 6 ||

పరస్పరస్యాభిముఖౌ పునరేవావతస్థతుః |
ధురం ధురేణ రథయోర్వక్త్రం వక్త్రేణ వాజినామ్ || 7 ||

పతాకాశ్చ పతాకాభిః సమేయుః స్థితయోస్తదా |
రావణస్య తతో రామౌ ధనుర్ముక్తైః శితైః శరైః || 8 ||

చతుర్భిశ్చతురో దిష్టైర్థయాన్మత్యపసర్వయత్ |
స క్రోధవశమాపన్నో హయానామపసర్వణే || 9 ||

ముమోచ నిశితాన్బాణాన్త్రాఘవాయ నిశాచరః |
సోఽతివిద్ధో బలవతా దశగ్రీవేణ రాఘవః || 10 ||

జగామ న వికారం చ న చాపి వ్యథితోఽభవత్ |
చిక్షేప చ పునర్బాణాన్వజ్రపాతసమస్వనాన్ || 11 ||

సారథిం వజ్రహస్తస్య సముద్ధిశ్య నిశాచరః |
మాతలేస్తు మహావేగాః శరీరే పతితాః శరాః || 12 ||

న సూక్ష్మమపి నమ్నోహం వృథాం వా ప్రదదుర్ముఖి |
తయా ధర్షణయా క్రుద్ధో మాతలేర్ష తథాఽఽత్మనః || 13 ||



వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ



110 -యుద్ధకాండ దశోత్తరశతతమః సర్గః

చకార శరజాలేన రాఘవో విముఖం లిపుమ్ |
 వింశతం త్రింశతం షష్ఠిం శతశోఽథ సహస్రశః || 14 ||
 ముమోచ రాఘవో వీరః సాయకాన్ స్యందనే లిపోః |
 రావణోఽపి తతః క్రుద్ధో రథస్థో రాక్షసేశ్వరః || 15 ||
 గదాముసలవర్షేణ రామం ప్రత్యర్థయద్రణే |
 తత్ప్రవృత్తం మహద్భుద్ధం తుములం రోమహర్షణమ్ || 16 ||
 గదానాం ముసలానాం చ పరిఘాణాం చ నిఃస్వనైః |
 శరాణాం పుంఖపాతైశ్చ క్షుభితాః సప్త సాగరాః || 17 ||
 క్షుభానాం సాగరాణాం చ పాతాలతలవాసినః |
 వ్యభితాః పన్నగాః సర్వే దానవాశ్చ సహస్రశః || 18 ||
 చకంపే మేదినీ కృత్స్నా సశైలవనకాననా |
 భాస్కరో నిష్పృభశ్చాసీన్న వవౌ చాపి మారుతః || 19 ||
 తతో దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
 చింతామాపేదిరే సర్వే సకిన్నరమహోరగాః || 20 ||
 స్వస్తి గోబ్రాహ్మణేభ్యస్తు లోకాస్తిష్ఠంతు శాశ్వతాః |
 జయతాం రాఘవః సంఖ్యే రావణం రాక్షసేశ్వరమ్ || 21 ||
 ఏవం జపంతోఽపశ్యంస్తే దేవాః సర్విగణాస్తదా |
 రామరావణయోర్భుద్ధం సుఘోరం రోమహర్షణమ్ || 22 ||
 గంధర్వాప్సరసాం సంఘా దృష్ట్వా యుద్ధమనూపమమ్ |
 గగనం గగనాకారం సాగరః సాగరోపమః || 23 ||
 రామరావణయోర్భుద్ధం రామరావణయోరివ |
 ఏవం బ్రువంతో దదృశుస్తద్భుద్ధం రామరావణమ్ || 24 ||
 తతః క్రుద్ధో మహాబాహూ రఘూణాం కీర్తివర్ధనః |
 సంధాయ ధనుషా రామః క్షురమాశీవిషోపమమ్ || 25 ||
 రావణస్య శిరోచ్ఛిందచ్చీమజ్జ్వలితకుండలమ్ |
 తచ్ఛిరః పతితం భూమౌ దృష్టం లోకైస్త్రిభిస్తదా || 26 ||
 తస్యైవ సదృశం చాన్యద్రావణసౌత్థితం శిరః |
 తత్ప్రప్తం క్షిప్రహస్తేన రామేణ క్షిప్రకారిణా || 27 ||



వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ



110 -యుద్ధకాండ దశోత్తరశతతమః సర్గః

ద్వితీయం రావణశిరశ్చిన్నం సంయతి సాయకైః |
 భిన్నమాత్రం తు తచ్ఛీర్షం పునరన్యత్త దృశ్యతే || 28 ||
 తదప్యశనిసంకాశైశ్చిన్నం రామేణ సాయకైః |
 ఏవమేకశతం భిన్నం శిరసాం తుల్యవర్చసామ్ || 29 ||
 న చైవ రావణస్యాంతో దృశ్యతే జీవితక్షయే |
 తతః సర్వాస్త్రవిద్వీరః కౌసల్యానందవర్ధనః || 30 ||
 మార్గణైర్బహుభిర్యుక్తశ్చింతయామాస రాఘవః |
 మాలీచో నిహతో యైస్తు ఖరో యైస్తు సదూషణః || 31 ||
 క్రౌంచావనే విరాధస్తు కబంధో దండకావనే |
 యైః సాలా గిరయో భగ్నా వాలీ చ క్షుభితోఽంబుభిః || 32 ||
 త ఇమే సాయకాః సర్వే యుద్ధే ప్రాత్యయికా మమ |
 కింను తత్కారణం యేన రావణే మందతేజసః || 33 ||
 ఇతి చింతాపరశ్చాసీదప్రమత్తశ్చ సంయుగే |
 వవర్ష శరవర్షాణి రాఘవో రావణోరసి || 34 ||
 రావణోఽపి తతః క్రుద్ధో రథస్థో రాక్షసేశ్వరః |
 గదాముసలవర్షేణ రామం ప్రత్యర్థయద్దణే || 35 ||
 తత్ప్రవృత్తం మహాద్యుద్ధం తుములం రోమహర్షణమ్ |
 అంతరిక్షే చ భూమౌ చ పునశ్చ గిరిమూర్ధని || 36 ||
 దేవదానవయక్షాణాం పిశాచోరగరక్షసామ్ |
 పశ్యతాం తన్తహాద్యుద్ధం సర్వరాత్రమవర్తత || 37 ||
 నైవ రాత్రం న దివసం న ముహూర్తం న చ క్షణమ్ |
 రామరావణయోర్యుద్ధం విరామముపగచ్ఛతి || 38 ||
 దశరథసుతరాక్షసేంద్రయోః జయమనవేక్ష్య రణే స రాఘవస్య |
 సురవరరథసారథిర్మహాన్ రణగతమేనమువాచ వాక్యమాశు || 39 ||
 ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
 దశోత్తరశతతమః సర్గః || 110 ||